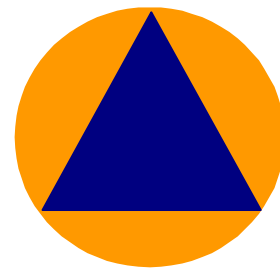
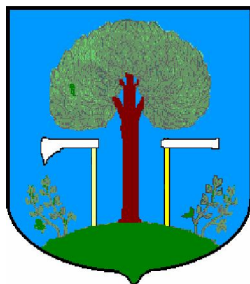

URZĄD MIASTA I GMINY MYŚLENICE

Biurow Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Informacji Niejawnych

Informator o powszechnej samoobronie ludności

Charakterystyka zagrożeń mogących wystąpić na terenie Miasta i Gminy Myślenice

1. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ OKRESU POKOJU ORAZ ZEWNĘTRZNEGO ZAGROŻENIA PAŃSTWA I WOJNY
2. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia bronią jądrową, chemiczną, biologiczną, klęsk żywiołowych i innych zagrożeń.

Temat: Charakterystyka zagrożeń mogących wystąpić na terenie Miasta i Gminy Myślenice

1. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ OKRESU POKOJU ORAZ ZEWNĘTRZNEGO ZAGROŻENIA PAŃSTWA I WOJNY:

a) ZAGROŻENIA CZASU POKOJU:

Katalog podstawowych zagrożeń:

- ⇒ **Pożary** - niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nie przeznaczonym;
- ⇒ **Zagrożenia budowlane** - zniszczenia lub uszkodzenia budowanego lub istniejącego obiektu budowlanego, jego części lub poszczególnych elementów
- ⇒ **Zagrożenia w komunikacji lotniczej, drogowej** - zniszczenia, uszkodzenia, kolizje środków transportu w trakcie ich ruchu lub postoju mające miejsce na szlakach komunikacyjnych powietrznych (w tym lotniska), drogowych, których skutki stwarzają zagrożenie dla życia lub mienia, uniemożliwiają ruch innych środków transportu;
- ⇒ **Zagrożenia chemiczne** - uwolnienie do otoczenia toksycznych środków przemysłowych (TSP) lub innych niebezpiecznych materiałów chemicznych, stwarzających zagrożenie dla życia, mienia lub środowiska;
- ⇒ **Zagrożenia ekologiczne** - powodujące na skutek działalności człowieka lub sił natury, skażenie środowiska naturalnego, zagrażające życiu lub środowisku;
- ⇒ **Zagrożenia radiologiczne** - związane z uwolnieniem do otoczenia substancji promieniotwórczych zagrażających życiu lub mieniu, niszczących środowisko naturalne;
- ⇒ **Zagrożenia infrastruktury komunalnej** - uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń i instalacji w szczególności gazowych, wodno-kanalizacyjnych, ciepłowniczych, energetycznych, dźwigowych, uniemożliwiające ich normalne funkcjonowanie i stwarzające zagrożenie dla życia lub mienia;
- ⇒ **Gwałtowne zjawiska atmosferyczne** - silne wiatry, opady śniegu, opady deszczu itp.;
- ⇒ **Przybory wód** - związane z gwałtownymi przyborami wód w ciekach lub zbiornikach wodnych, np. powódzie, wylewy i zalewy wód, zatory lodowe;
- ⇒ **Zagrożenia na obszarach wodnych** - związane ze zdarzeniami na ciekach i zbiornikach wodnych, a nie będące przyborami wód;

Katalog zagrożeń Miasta i Gminy Myślenice:

Lp.	Katalog zagrożeń, których skala, zasięg i charakter będą wymagały zaangażowania gminnych struktur zarządzania kryzysowego
1	2
ZAGROŻENIA NATURALNE	
1.	Powódzie
2.	Obfite opady śniegu
3.	Silne wiatry i huragany
4.	Susze
5.	Mrozy i oblodzenia
6.	Intensywne opady gradu i silne burze
7.	Podtopienia w wyniku intensywnych opadów deszczu
8.	Osuwiska
ZAGROŻENIA TECHNICZNE (CYWILIZACYJNE)	

Katastrofy komunikacyjno – przemysłowe:	
9.	Skażenia chemiczne
10.	Skażenia radiacyjne
11.	Katastrofy budowlane
12.	Katastrofy komunikacyjne
13.	Występowania niewypałów i niewybuchów,
Zagrożenia infrastruktury technicznej (w tym krytycznej)	
14.	Awarie infrastruktury gazowej
15.	Awarie infrastruktury paliwowej
16.	Awarie infrastruktury elektrycznej
17.	Awarie łączności
18.	Awarie wodociągów i kanalizacji
19.	Awarii instalacji w ciepłownictwie,
Pożary	
20.	Pożary obiektów mieszkalnych
21.	Pożary obszarów leśnych,
22.	Pożary obiektów publicznych i zakładów pracy,
ZAGROŻENIA BIOLOGICZNE	
23.	Pandemie
24.	Epidemie
25.	Epizootie
26.	Epifitozy
ZAGROŻENIA SPOŁECZNE	
27.	Terroryzm
28.	Naruszenia porządku publicznego w tym protesty społeczne

Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia:

Lp.	Zagrożenia	Prawdopodobieństwo wystąpienia
1	2	3
ZAGROŻENIA NATURALNE		
1.	Powódzie	
2.	Obfite opady śniegu	
3.	Silne wiatry i huragany	
4.	Susze	
5.	Mrozy i oblodzenia	
6.	Intensywne opady gradu i silne burze	
7.	Podtopienia w wyniku intensywnych opadów deszczu	
8.	Osuwiska	
ZAGROŻENIA TECHNICZNE (CYWILIZACYJNE)		
Katastrofy komunikacyjno – przemysłowe:		
9.	Skażenia chemiczne	
10.	Skażenia radiacyjne	
11.	Katastrofy budowlane	
12.	Katastrofy komunikacyjne	
13.	Występowania niewypałów i niewybuchów,	
Zagrożenia infrastruktury technicznej (w tym krytycznej)		
14.	Awarie infrastruktury gazowej	

15.	Awarie infrastruktury paliwowej	
16.	Awarie infrastruktury elektrycznej	
17.	Awarie łączności	
18.	Awarie wodociągów i kanalizacji	
19.	Awarii instalacji w ciepłownictwie,	
Požary		
20.	Požary obiektów mieszkalnych	
21.	Požary obszarów leśnych,	
22.	Požary obiektów publicznych i zakładów pracy,	
ZAGROŻENIA BIOLOGICZNE		
23.	Pandemie	
24.	Epidemie	
25.	Epizootie	
26.	Epifityzy	
ZAGROŻENIA SPOŁECZNE		
27.	Terroryzm	
28.	Naruszenia porządku publicznego w tym protesty społeczne	

Lp.	stopień prawdopodobieństwa	Opis	Przyjęte w planie oznaczenie
1	2	3	4
1.	bardzo prawdopodobne	Raz na rok i częściej.	
2.	prawdopodobne	Raz na 5 lat	
3.	możliwe	Raz na 20 lat	
4.	rzadkie	Raz na 100 lat	
5.	bardzo rzadkie	Raz na 500 i więcej lat	

B. Charakterystyka zagrożeń na wypadek zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny:

Katalog zagrożeń militarnych i krótka charakterystyka:

Lp.	Rodzaj zagrożenia	Charakterystyka	Wnioski
1	2	3	4
	Prowadzenie działań o charakterze militarnym	Możliwość uderzenia lotnictwa na ważne obiekty użyteczności publicznej, infrastrukturę, tj. elementy systemów zaopatrzenia w energię i paliwa, łączności i sieci teleinformatycznych, systemów bankowych i finansowych,	W przypadku konfliktu zbrojnego Miasto i Gmina szczególnie narażona będzie na działania sił i środków napadu powietrznego. Biorąc pod uwagę taktykę stosowaną w obecnych działaniach wojennych należy przypuszczać, iż ataki powietrzne skierowane będą na konkretne

		<p>zaopatrzenia w żywność i wodę, ochrony zdrowia, systemów transportowych i komunikacyjnych, ratowniczych oraz zapewniających funkcjonowanie administracji publicznej.</p>	<p>cele, których zniszczenie utrudni działania obronne kraju. Przewiduje się, iż w wypadku agresji militarnej, celami uderzeń mogą być urzędy administracji tj. Urząd Miasta i Gminy Myślenice, Starostwo Powiatowe, Komendy Powiatowe Policji i Państwowej Straży Pożarnej. Należy również spodziewać się ataków lotniczych na węzły drogowe i mosty na trasach przegrupowania wojsk. Tutaj szczególnie zagrożony może być wiadukt na ul. K.Wielkiego w Myślenicach, skrzyżowanie dróg Myślenice - Jawornik i wiadukt w Głogoczowie.</p>
	<p>Działanie grup dywersyjno - rozpoznawczych</p>	<p>Możliwość aktywności działania grup dywersyjno – rozpoznawczych powodujących sabotaże, wybuchy, pożary itp.</p>	<p>Działania zbrojne przeciwnika mogą być poprzedzone: Wzrostem działań terrorystycznych i sabotażowych, podsycaniem niezadowolenia uboższych grup społecznych do paraliżowania życia Gminy np. blokady dróg, przerzucaniem na teren gminy grup specjalnego przeznaczenia w celu dezorganizacji mobilizacji wojsk, transportu, łączności i pracy administracji, organizowania, wyposażenia i szkolenia band zbrojnego podziemia, a także kierowania tymi bandami podczas niszczenia newralgicznych obiektów na terenie Miasta i Gminy Myślenice. Obiektami działań grup specjalnych przeciwnika mogą być w szczególności urządzenia infrastruktury technicznej tj. - centrala telefoniczna, stacja uzdatniania wody, ujęcie wody, zbiornik wyrównawczy, gazowe stacje redukcyjno pomiarowe, główna stacja transformatorowa, stacje paliw oraz ważniejsze mosty i wiadukty, których zniszczenie w znaczny sposób utrudni działania obronne państwa.</p>
	<p>Zagrożenie stabilności granicy państwowej</p>	<p>Spowodowanej wystąpieniem niekontrolowanych migracji transgranicznych, zorganizowanej działalności przestępczej, aktów terrorystycznych, przemytu, handlu narkotykami.</p>	<p>Nie przewiduje się bezpośredniego zagrożenia atakiem terrorystycznym na terenie Gminy Myślenice, gdyż nie posiada ona obiektów, obszarów, które mogły by być uznane przez terrorystów za szczególnie interesujące, które mogą zapewnić im międzynarodowy rozgłos. Nie można natomiast wykluczyć, iż na terenie Gminy w przyszłości nie pojawią się organizacje powiązane ze strukturami międzynarodowych organizacji terrorystycznych np. Al.-Kaidy. Mogą one na terenie Gminy przygotowywać się do akcji na terenie innych Gmin posiadających obiekty o szczególnym zagrożeniu np. Kraków czy Dobczyce.</p>
	<p>Negatywny wpływ zjawisk konfliktu</p>	<p>Możliwość wystąpienia niepokojów społecznych, wzrostu przestępstw pospolitych oraz gospodarczych</p>	<p>W takiej sytuacji na terenie Miasta i Gminy Myślenice najbardziej zagrożonymi obiektami będą placówki handlowe oraz banki narażone na kradzieże.</p>

2. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia bronią jądrową, chemiczną, biologiczną, klęsk żywiołowych i innych zagrożeń.

Broń jądrowa:

Największe zagrożenie życia ludzkiego występuje w tym rejonie bezpośrednio po wybuchu jądrowym. Jeżeli w momencie wybuchu ludzie znajdowali się w schronie, który nie został uszkodzony, powinni w nim pozostać do chwili otrzymania zezwolenia na wyjście. Po wyjściu ze schronu należy zwrócić uwagę na znaki ostrzegawcze, które do tego czasu mogą zostać rozstawione. Szczególną uwagę należy zwrócić na znaki informujące o skażeniu terenu. Przebywając w terenie skażonym, należy przestrzegać następujących zasad:

- skrócić do niezbędnego minimum czas przebywania,
- nie wzniesić kurzu, a zimą nie wnosić śniegu do pomieszczeń nie skażonych,
- nie brać do rąk żadnych przedmiotów,
- omijać kałuże wody,
- nie pić skażonej wody i nie spożywać skażonych produktów żywnościowych,
- nie opierać się o drzewa, ściany budynków itp.,
- zwracać uwagę na to, by nie zabrudzić nie osłoniętych części ciała.

BROŃ CHEMICZNA

Po stwierdzeniu występowania bojowych środków trujących ludzie znajdujący się w pomieszczeniach lub budowlach ochronnych, które nie są hermetyczne, powinni założyć maski przeciwgazowe lub zastępcze środki ochrony dróg oddechowych. Osoby opuszczające te pomieszczenia lub osoby, które napad chemiczny zastał poza nimi, powinny założyć odzież ochronną lub zastępczą. W miarę możliwości należy jak najszybciej opuścić teren objęty skażeniami, w kierunku wskazanym przez odpowiednie organy obrony cywilnej i udać się do miejsca, gdzie przeprowadzone zostaną zabiegi sanitarne i specjalne przez formacje obrony cywilnej. Zwierzęta, które znalazły się w terenie skażonym środkami trującymi, muszą być poddane zabiegom weterynaryjnym.

BROŃ BIOLOGICZNA

W przypadku, stwierdzenia skażenia bakteriologicznego określa się rejon skażenia, izoluje od otoczenia osoby przebywające w nim (kwarantanna), wprowadza stosowne ograniczenia i przystępuje do likwidacji skutków użycia broni biologicznej.

Do podstawowych obowiązków obywateli znajdujących się w rejonie objętym kwarantanną należy ściśle przestrzeganie zarządzeń lokalnych władz, a zwłaszcza dotyczących:

- przebywania i poruszania się w tym rejonie,
- utrzymywanie higieny,
- wykonywania podstawowych przedsięwzięć profilaktycznych,
- uboju zwierząt zakażonych i spożywania mięsa,
- współdziałania zdrowej ludności z pododdziałami prowadzącymi likwidację zakażeń.

NIEBEZPIECZNE ŚRODKI CHEMICZNE

Na skutek nieprzewidzianych awarii, katastrof lub klęsk żywiołowych może nastąpić zagrożenie naturalnego środowiska człowieka, zagrożenie zdrowia lub życia mieszkańców.

Skażenie środowiska toksycznymi środkami przemysłowymi może nastąpić z obiektów stałych (zakłady przemysłowe) lub ruchomych (cysterny kolejowe i samochodowe). Należy wtedy zachowywać się spokojnie, przeciwdziałać panice i lękowi, ściśle wykonywać zarządzenia służb porządkowych. Stosować się do zaleceń i informacji przekazywanych w komunikatach, głównie środkami nagłaśniającymi umieszczonymi na samochodach.

Przebywając na terenie otwartym:

- zwrócić uwagę na kierunek wiatru (obserwować unoszące się dymy, pary),

- opuścić zagrożony rejon (prostopadle do kierunku wiatru) stosując się do poleceń zawartych w komunikatach przekazywanych przez ruchome środki nagłaśniające,
- udać się do najbliższych budynków mieszkalnych lub publicznych.

Przebywające w pomieszczeniach osoby, które z jakichkolwiek przyczyn przed wystąpieniem skażeń nie zdążyły wyjść z rejonu zagrożenia powinny:

- włączyć odbiornik radiowy lub telewizyjny na jedno z pasm lokalnych, zastosować się do przekazywanych komunikatów i poleceń,
- pozostać w pomieszczeniach, zamknąć i uszczelnić mokrym papierem lub szmatami drzwi, okna i otwory wentylacyjne, przebywać w miarę możliwości w pomieszczeniach środkowych,
- osoby wyposażone w maski przeciwgazowe zakładają je,
- do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie opuszczają uszczelnionych pomieszczeń, nie przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych,
- powstrzymać się od spożywania posiłków, palenia tytoniu oraz prac wymagających wysiłku, a więc dużego zapotrzebowania na tlen,
- wyłączyć wszystkie urządzenia elektryczne (oprócz radia i telewizora), wygasić wszystkie płomienie,
- do ochrony dróg oddechowych stosować zwilżoną w wodzie lub w wodnym roztworze sody oczyszczonej chusteczkę, tampon z gazy, ręcznik itp.

Przebywając w obiektach użyteczności publicznej stosować się do poleceń kierownictwa.

BROŃ KLASYCZA

W takim rejonie nie ma potrzeby stosowania środków ochrony dróg oddechowych, oczu i skóry. W czasie prowadzenia prac ratowniczych i udzielania pomocy poszkodowanym w tym rejonie należy uważać na niewybuchy, miny, które stanowią duże zagrożenie dla życia i zdrowia pracujących tam ludzi. W razie ich wykrycia prace należy przerwać, powiadomić służby obrony cywilnej i postępować zgodnie z ich poleceniami.

BRAK WODY

W razie uszkodzenia lub wyłączenia dopływu wody, dostarczać ją będą do poszczególnych wsi/osiedli beczkowszy. Przy czerpaniu wody ze studni, wodociągu lub innego źródła należy mieć pewność, że nie zawiera ona substancji trujących. Nabierać wodę do zamykanych naczyń lub wiader z pokrywą i kranem.

BRAK ELEKTRYCZNOŚCI

W przypadku braku prądu należy:

- nie otwierać bez potrzeby zamrażarki, w chłodnym pomieszczeniu utrzyma ona niską temperaturę przez około trzy dni,
- w pierwszej kolejności należy zużywać produkty, które najszybciej się psują. Pamiętać o przygotowaniu oświetlenia zastępczego (baterijnego, akumulatorowego).

BRAK OGRZEWANIA

W razie uszkodzenia systemu grzewczego można być pozbawionym ogrzewania przez dłuższy czas. W takim przypadku należy:

- korzystać tylko z jednego pomieszczenia,
- zamknąć drzwi do zimnych pomieszczeń,
- uszczelnić i ocieplić okna,
- ubierać się wielowarstwowo.

Temperaturę pomieszczenia można zwiększyć używając świec stearynowych.

UPAŁ

- Upał to stan pogody, gdy temperatura powietrza przy powierzchni ziemi przekracza 30 st. C. W ciągu dnia, najwyższa temperatura występuje pomiędzy godziną 15 a 18, a nie jak się powszechnie sądzi - w południe, zaś największe

promieniowanie UV notowane jest w godzinach 12 – 13.

- Wraz ze wzrostem temperatur znacząco wzrasta ryzyko odwodnienia oraz przegrzania organizmu. Upał może doprowadzić do wystąpienia udaru słonecznego lub ciepłego, który jest stanem zagrażającym zdrowiu, a nawet życiu. Jego objawy to: zmęczenie, silne bóle i zawroty głowy, nudności, gorączka, szum w uszach, drgawki, wzrost temperatury ciała zagrażający życiu, większa częstotliwość bicia serca i oddechu.
- Niewątpliwie, upał wpływa również na układ nerwowy człowieka. Wysokie temperatury mogą powodować ospałość, zdenerwowanie, a także wpływają na poziom koncentracji i efektywność pracy.
- Należy pamiętać, że upał jest szczególnie niebezpieczny dla osób starszych i dzieci. Trzeba również zadbać o zwierzęta, gdyż wysokie temperatury również u nich mogą prowadzić do przegrzania organizmu.
- Jak upał wpływa na ludzki organizm:

Temperatura powietrza
Zagrożenie życia 41 °C
Groźba udaru 39 °C
Wysychanie gruczołów potowych 38 °C
Reakcja systemu termoregulacji 35 °C
Próg upału 30 °C

- Należy ograniczyć opalanie, ponieważ zbyt długie przebywanie na słońcu jest szkodliwe dla organizmu, który łatwo może ulec przegrzaniu, a skóra poparzeniu. Należy przebywać na słońcu nie dłużej niż maksymalnie 2 godz. stosując przy tym kremy
- Dzieci i osoby starsze nie powinny wychodzić z domu, a jeżeli jest to niezbędne, to koniecznie z nakryciem głowy;
- w ciągu dnia należy zamykać w domu okna i żaluzje, by ograniczyć napływ gorącego powietrza do pomieszczeń (szczególnie po stronie nasłonecznionej). Okna należy otwierać nocą, kiedy temperatura jest niższa – jeżeli oczywiście warunki bezpieczeństwa na to pozwalają;
- należy unikać forsownego wysiłku fizycznego w najgorętszej porze dnia. Wysiłek fizyczny, jak np. bieganie może doprowadzić do odwodnienia, skurczów mięśni spowodowanych odwodnieniem i utratą minerałów, przegrzaniem organizmu lub udaru ciepłego;
- pod żadnym pozorem nie wolno zostawiać dzieci i zwierząt w zaparkowanym pojeździe. Temperatura w nagrzanym samochodzie może dochodzić do 50 – 60 °C;
- należy nosić lekką i przewiewną odzież z tkanin naturalnych, w jasnych kolorach. Wspomoże to właściwą termoregulację organizmu;
- należy nawadniać organizm – pić dużo wody, najlepiej niegazowanej;
- należy unikać picia kawy oraz napojów zawierających duże ilości cukru – sprzyjają one odwodnieniu organizmu;
- osoby przyjmujące leki, powinny być w kontakcie z lekarzem, aby sprawdzić jaki wpływ mają one na termoregulację i równowagę wodno-elektrolitową;
- jeśli odczuwamy zawroty głowy, osłabienie, niepokój lub dotkliwe pragnienie i ból głowy, należy skontaktować się z dyspozytorem medycznym, dzwoniąc pod numer alarmowy. Jeśli to możliwe należy przenieść się w chłodne miejsce;
- należy unikać skrajnych temperatur – osoby, które pracują w klimatyzowanych pokojach nie powinny od razu wychodzić na zewnątrz, gdzie panuje upał – może to spowodować szok termiczny, zwłaszcza u starszych i bardzo młodych ludzi;
- będąc nad wodą należy pamiętać, że nie wolno gwałtownie wchodzić do niej bezpośrednio po opalaniu – zanim zaczniemy pływać, należy opłukać ciało wodą, do której wchodzimy i dopiero wtedy powoli się w niej zanurzyć;
- będąc w podróży, należy częściej robić przerwy i odpoczywać w zacienionych miejscach, by złagodzić negatywny wpływ wysokich temperatur na koncentrację;
- w upalne dni należy przygotowywać lekkie posiłki, bazujące na owocach i warzywach, które dostarczają organizmowi niezbędnych składników mineralnych i witamin, a unikać tłustych, smażonych i wysokokalorycznych dań, które dodatkowo obciążają i tak zmęczony upałem organizm;
- należy unikać spożywania alkoholu, ponieważ sprzyja to odwodnieniu organizmu.

DZIECI

- należy ubierać dziecko w lekką, przepuszczającą powietrze, jasną odzież oraz zakładać mu czapkę z daszkiem;
- należy chronić dziecko przed słońcem, m.in. używając parasolki nad wózkim nawet wtedy, kiedy ten stoi w ocienionym miejscu;

- należy podawać dziecku letnie, lecz nie zimne napoje, w szczególności ziołowe i/lub owocowe herbatki, a także wodę mineralną lub sok;
- należy kapać dziecko w letniej (nie zimnej) wodzie;
- nie należy nosić dziecka w nosidełku, gdyż w upalne dni może być mu niewygodnie i gorąco;
- przed wyjściem z dzieckiem na spacer, należy zabrać ze sobą nawilżone chusteczki oraz butelkę z napojem;
- należy smarować dziecko kremami z wysokim filtrem;
- nie należy wychodzić z dzieckiem na zewnątrz w porze, kiedy jest najbardziej gorąco;
- wysokie temperatury sprzyjają rozwojowi bakterii salmonelli, dlatego też należy unikać pokarmów z surowych jajek, a także często myć dokładnie ręce.

STARSI

- osoby starsze zwykle przyjmują większe ilości leków. Podczas upałów, gdy organizm się odwadnia, stężenie leków w organizmie może się zwiększyć nawet do zagrażającego życiu. W związku z tym powinny one bardzo uważnie monitorować swoje samopoczucie, a przede wszystkim stosować się do zaleceń związanych z postępowaniem podczas upałów.

BURZE

- W Polsce burze występują najczęściej wiosną i latem. O burzy mówimy wtedy, gdy następuje jedno lub kilka nagłych wyładowań atmosferycznych (piorunów). Zwykle towarzyszą im intensywne opady deszczu często z gradobiciem oraz porywisty wiatr
- W CZASIE BURZY NAJBEZPIECZNIEJ JEST PRZEBYWAĆ WEWNĄTRZ BUDYNKU, DLATEGO, O ILE TO MOŻLIWE, NIE NALEŻY Z NIEGO WYCHODZIĆ.
- Jeżeli burza zastanie nas poza domem należy:
  - jak najszybciej znaleźć bezpieczne schronienie,
  - unikać przebywania pod drzewami,
  - unikać przebywania na otwartej przestrzeni,
  - jeżeli znaleźliśmy się na otwartej przestrzeni – znaleźć, o ile to możliwe, obniżenie terenu (starajmy się nie być najwyższym punktem) i kucnąć (nie siadać i nie kłaść się) ze złączonymi i podciągniętymi pod siebie nogami. Nogi powinny być złączone, ponieważ w przypadku uderzenia pioruna, na skutek powstania różnicy napięć (tzw. napięcia krokowego) może dojść do przepływu prądu między stopami,
  - jeżeli płynamy w wodzie lub znajdujemy się na łodzi wyjść na brzeg i oddalić się od wody, gdyż jest ona doskonałym przewodnikiem elektrycznym,
  - wyłączyć telefon komórkowy, gdyż jest on odbiornikiem radiowym. Co prawda o małej mocy, niemniej jednak, podczas burzy zaleca się unikanie prowadzenia rozmów przez telefon komórkowy,
  - unikać dotykania przedmiotów zrobionych z metalu oraz przebywania w ich pobliżu – przedmioty metalowe mogą
  - „przyciągać” pioruny,
  - pozostać w samochodzie (jeżeli jesteśmy akurat w podróży) – samochód stanowi dobrą ochronę przed uderzeniem pioruna,
  - natychmiast przykucnąć jeżeli czujemy ładunki elektryczne w powietrzu, a włosy „stają nam dęba”,
  - osoby przebywające w grupie na otwartej przestrzeni powinny się rozproszyć na odległość kilkudziesięciu metrów, aby w przypadku uderzenia pioruna część grupy mogła udzielić pomocy porażonym,
  - jeżeli widzisz zwisające przewody elektryczne, natychmiast powiadom odpowiednie służby. Pod żadnym pozorem do nich nie podchodź.
- Jeżeli podczas burzy przebywamy w domu należy:
  - unikać używania sprzętów elektrycznych i elektronicznych zasilanych z sieci (telefony, suszarki do włosów, miksery itp.), ponieważ korzystanie z tych urządzeń, w przypadku uderzenia pioruna w naziemną sieć elektroenergetyczną, grozi porażeniem impulsem rozchodzącym się w przewodach instalacji elektrycznej,
  - odłączyć od sieci elektroniczny sprzęt domowy (sprzęt RTV, komputery) – to uchroni go przed uszkodzeniem w przypadku tzw. przepięcia, będącego skutkiem uderzenia pioruna w infrastrukturę elektroenergetyczną,
  - przygotować latarkę z bateriami, na wypadek przerw w dostawie prądu,
  - jeżeli widzisz iskrzenie domowej instalacji elektrycznej, popalone przewody lub czujesz swąd – wyłącz elektryczność oraz gaz i natychmiast wezwij odpowiednie służby techniczne.

PORAŻENIE PIORUNEM CO ROBIĆ

- Należy zbadać stan ogólny poszkodowanego.
- Trzeba sprawdzić czy oddycha i czy tętno jest wyczuwalne.
- Jeżeli u osoby porażonej piorunem doszło do zatrzymania oddechu, należy jak najszybciej rozpocząć sztuczne oddychanie, natomiast jeżeli tętno nie jest wyczuwalne niezbędne jest rozpoczęcie resuscytacji krążeniowo - oddechowej czyli zewnętrznego masażu serca.
- Należy sprawdzić, czy drogi oddechowe poszkodowanego są drożne – nie zawierają ciał obcych.
- Następnie na środku klatki piersiowej poszkodowanego kładziemy nadgarstek jednej ręki i przykrywamy drugą dłonią splatając palce obu rąk oraz zaczynamy uciskanie.
- Po każdym 30 uciśnięciach – 2 wdechy.
- Gdy przywrócimy poszkodowanemu oddech i tętno, należy ułożyć go w pozycji bocznej ustalonej i poczekać na przybycie lekarza.

TERRORYZM

Ogólne zasady

FOT: KATHARINA HESSE/GETTY IMAGES

Zwróć uwagę na to, co dzieje się wokół ciebie. Dotyczy to przede wszystkim miejsc publicznych, np.: supermarketów, środków komunikacji publicznej, imprez masowych.

Co może być sygnałem ostrzegającym o niebezpieczeństwie?

- rzucające się w oczy nietypowe zachowanie osób,
- pozostawione bez opieki przedmioty: paczki, torby, pakunki,
- samochody, a zwłaszcza furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach, tj. w pobliżu kościołów i miejsc organizowania imprez masowych i zgromadzeń,
- nie dotykaj podejrzanych przedmiotów pozostawionych bez opieki,
- powiadom stosowne służby (policję, straż miejską, administratora obiektu),
- jeżeli dojdzie do akcji ewakuacyjnej lub ratowniczej, zastosuj się do poleceń osób kierujących operacją,
- zachowaj spokój i bezpiecznie, bez paniki opuść niebezpieczną strefę,
- nie udawaj bohatera, reagowanie pozostaw profesjonalistom (policji, straży pożarnej, pogotowiu ratunkowemu).

JAK POSTĘPOWAĆ W SYTUACJI ZAGROŻENIA ATAKIEM BOMBOWYM

FOT: AP/PAUL WHITE

Jeżeli wiesz o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazłeś przedmiot niewiadomego pochodzenia i podejrzewasz, że może to być bomba lub inne niebezpieczne urządzenie, powinieneś to natychmiast zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na tym terenie. Może to być najbliższa jednostka policji, straży miejskiej lub administrator obiektu.

Zawiadamiając policję podaj następujące informacje:

- rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, podejrzany przedmiot),
- treść rozmowy z osobą przekazującą informację o podłożeniu ładunku numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz czas połączenia opis miejsca i wygląd przedmiotu.

Jak się przygotować:

- pomyśl, którędy w pośpiechu można się ewakuować z budynku, metra lub innych zatłoczonych miejsc,
- zwróć uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte podczas wybuchu,
- zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia,
- pamiętaj o tym, aby nie przyjmować od obcych osób żadnych pakunków, nie pozostawiać własnego bagażu bez opieki.

Jak się zachować po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia bomby:

- do czasu przybycia policji należy zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa,
- po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją,
- należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów,
- przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia bomby użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy - być może uda się znaleźć przedmioty nieznanego pochodzenia,
- podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać,
- pomieszczenia ogólnodostępne sprawdzają osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji,
- po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon,
- po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu pracy należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery),
- identyfikacją ładunku wybuchowego zajmują się wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji,

- ciekawość jest niebezpieczna - jak najszybciej oddal się z miejsca zagrożonego wybuchem,
- w przypadku włączenia parkingu dla pojazdów w strefę zagrożenia, nie ratuj na siłę swojego samochodu (dotyczy to również innych cennych przedmiotów) - życie jest ważniejsze.

Procedury te obowiązują także we wszystkich rodzajach transportu publicznego.

JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU OTRZYMANIA PODEJRZANEJ PRZESYŁKI

Co powinno wzbudzić podejrzenia:

- brak nadawcy,
- brak adresu nadawcy,
- przesyłka pochodzi od nadawcy lub miejsca, którego się nie spodziewamy.

Jeśli otworzyliśmy przesyłkę, a jej zawartość wydaje się podejrzana

- wyłączyć system wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna.

Jeśli przesyłka wydaje ci się podejrzana, nie otwieraj jej:

- umieść tę przesyłkę w grubym worku plastikowym i szczelnie go zamknij,
- worek ten umieść w drugim grubym plastikowym worku, ten również szczelnie zamknij - zawiąż supeł i zaklej taśmą klejącą,
- paczki nie przenoś, najlepiej, by pozostała na miejscu,
- powiadom lokalny posterunek policji lub straż pożarną - służby te podejmują wszystkie niezbędne kroki w celu zabezpieczenia przesyłki.

Jeśli otworzyłeś paczkę, a jej zawartość wydaje się podejrzana:

- nie naruszaj jej zawartości: nie rozsypuj, nie przenoś, nie dotykaj, nie wachaj, nie powoduj ruchu powietrza w pomieszczeniu,
- zaklejony worek umieść w drugim worku, zamknij go i zaklej,
- dokładnie umyj ręce,
- powiadom lokalną jednostkę policji lub straż pożarną i stosuj się do ich wskazówek,
- po przybyciu właściwych służb stosuj się do ich zaleceń.

JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU SKAŻEŃ BIOLOGICZNYCH I CHEMICZNYCH

FOT: US/AFP/SAM YEH

Sygnał alarmu o skażeniach środkami chemicznymi lub biologicznymi nadawany jest: za pomocą syren (przez 3 minuty przerywany dźwięk - 10 sekund głos syreny, 25 sekund przerwy, 10 sekund syrena, 15 sekund przerwy...), za pośrednictwem radia, telewizji i radiowęzłów lub pojazdów wyposażonych w megafony.

Jeżeli jedziesz samochodem:

- wyłącz dmuchawy i zamknij okna, włącz zamknięty obieg powietrza, słuchaj radia (najlepiej lokalnego) i stosuj się do poleceń służb ratowniczych,
- pojedź do pierwszego zamieszkanego budynku i postępuj według wskazówek dla osób przebywających poza budynkiem.

Jeżeli jesteś w budynku:

- pozostań w budynku,
- wpuść do niego zagrożonych przechodniów,
- poinformuj innych mieszkańców o zagrożeniu,
- zamknij drzwi i okna,
- wyłącz klimatyzację i wentylatory, pozalepiaj wywietrzniki, pozamykaj wywietrzniki w ramach okiennych,
- znajdź pomieszczenia bez okien,
- unikaj przebywania w piwnicach i innych nisko położonych częściach budynku,
- unikaj niepotrzebnego zużycia tlenu,
- włącz radio lub telewizor (najlepiej stację lokalną).

Jeżeli jesteś poza budynkiem:

- znajdź najbliższy zamieszkaną budynek,
- w miarę możliwości poruszaj się prostopadle do kierunku wiatru, chroń drogi oddechowe (np. oddychaj przez chusteczkę do nosa),
- umyj dokładnie twarz, włosy i ręce, oczyść oczy i uszy,
- w przypadku kontaktu z niebezpiecznymi substancjami, zostaw odzież wierzchnią i obuwie przed domem.

Jeżeli doszło do skażenia:

- nie dotykaj i nie wążaj podejrzanych przedmiotów, nie sprzątaj proszku, nie ścieraj cieczy,
- aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryj ją np. kocem,
- pozamykaj okna oraz drzwi i wyłącz klimatyzację, nie dopuść do przeciągów,

- opuść pomieszczenie i nie wpuszczaj do niego innych osób,
- umyj dokładnie ręce wodą i mydłem,
- zdejmij ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włóż do plastikowego worka,
- umyj się pod prysznicem,
- po kontakcie z podejrzanyimi substancjami nie jedz, nie pij i nie pal,
- wszystkie osoby, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej, powinny się zgłosić na policję.

Jeżeli doszło do skażenia pomieszczeń aerozolami:

- wyłącz wentylatory i klimatyzację w całej okolicy,
- zamknij okna i drzwi, opuść pomieszczenie,
- wyłącz klimatyzację w budynku,
- sporządź listę wszystkich obecnych osób i udostępnij ją policji.

JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU ZNALEZIENIA SIĘ W GRUPIE ZAKŁADNIKÓW

Rób, co ci każą. Nie graj bohatera i nie stawiaj oporu. Dyskutowanie z napastnikami lub bunt mogą tylko pogorszyć sytuację. Twoim zadaniem powinno być przetrwanie. Czekaj na akcję wyspecjalizowanej jednostki ratowniczej.

Jeśli znalazłeś się wśród zakładników:

- staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych),
- bądź spokojny, naturalny, znajdź po-stawę pośrednią między agresją a pasywnością i uległością,
- nie bądź „utrapieniem” dla napastników (bunt, dyskutowanie, silne reakcje emocjonalne),
- pamiętaj, że sytuacja może trwać długo - postaraj się rozwinąć u siebie potrzebę przetrwania,
- nie rób gestów zwracających uwagę porywaczy,
- nie zadawaj pytań, nie patrz w oczy terrorystom, bądź im posłuszny bez dyskusji, siedź spokojnie na miejscu,
- pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz wstać lub otworzyć torbę,
- na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste,
- usuń (wyrzuć) wszelkie oznaki władzy, zajmowania ważnej pozycji,
- zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia - może to pomóc władzom w uwolnieniu pozostałych zakładników oraz identyfikację porywaczy przy aresztowaniu.

JAK POSTĘPOWAĆ W TRAKCIE OPERACJI ANTYTERRORYSTYCZNYCH

FOT: ANDRZEJ WIKTOR

Staraj się uspokoić, akcja zawsze wywołuje zamieszanie i panikę, ludzie są w szoku:

- nie uciekaj, połóż się na podłodze i spróbuj znaleźć jakąś osłonę, trzymaj ręce na głowie do końca operacji,
- słuchaj rozkazów i instrukcji grupy antyterrorystycznej i nie zabieraj jej czasu na zadawanie zbędnych pytań,
- nie trzymaj oczu w wypadku użycia gazów łzawiących,
- w razie strzelaniny połóż się na ziemi lub schowaj się za jakimś przedmiotem,
- nie uciekaj z obiektu, dopóki nie zostanie wydany rozkaz wyjścia - możesz zostać wzięty za terrorystę,
- w chwili wyzwolenia wychodź jak najszybciej, nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru,
- spróbuj się zidentyfikować (przedstawić), bądź jednak przygotowany na ostre traktowanie ze strony ekipy ratunkowej - dopóki nie zostaniesz formalnie zidentyfikowany jako jeden z zakładników, jesteś potencjalnie jednym z porywaczy.

JAK PRZYGOTOWAĆ FIRMĘ DO NAGŁEGO ZDARZENIA

FOT: WTC/AP/ROBERT CLARK

Środowisko biznesu jest równie narażone na akty terrorystyczne, jak pojedyncze osoby. Właściciele firm powinni planować zachowanie i procedury awaryjne na wypadek zagrożeń. Od tego zależy nie tylko bezpieczeństwo pracowników, ale również przetrwanie przedsiębiorstwa. Pracownicy muszą wiedzieć, jak postępować w przypadku niebezpieczeństwa. Zastanawianie się, co robić, jest Twoim zadaniem, zanim znajdziesz się w obliczu kryzysu.

Co należy zrobić:

- przechowywać listy numerów kontaktowych pracowników, tak by można było nawiązać z nimi lub z ich rodzinami najszybszy kontakt,
- posiadać na miejscu plan bezpiecznej ewakuacji,
- ćwicz zaplanowane procedury z pracownikami,
- regularnie kopiować dane z komputerów i przechowywać je poza siecią komputerową,
- ubezpieczyć się w celu minimalizacji strat personelu i klientów,
- określić procedury postępowania biznesowego w przypadku wystąpienia nagłego.